

ادامه از صفحه اول

آزمونی برای قوه قضائیه

افرادى از مقامات دولتی از رانت اطلاعات بهره برده و زمین‌هایی را قبل از طرح دولتی خریداری کرده و بعد از تصویب طرح به دولت فروخته‌اند و صاحب صدها میلیارد تومان ثروت شده‌اند. افرادی از بستگان مسئولان، شرکت‌هایی تأسیس کرده‌اند و انحصار واردات و صادرات را به دست آورده‌اند، کالاهایی را با استفاده از رانت به‌صورت قاچاق وارد کشور کرده‌اند و صدها میلیارد تومان ثروت از این راه برای خود انباشته‌اند. امروزه قوه قضائیه در مقابل آزمونی سخت قرار گرفته است. نیازی به هیچ مجوز جدید و تشکیل دادگاه‌های ویژه نیست، نیازی به محروم‌کردن افراد از انتخاب وکیل مدنظرشان نیست. فقط کافی است دادگاه‌های اصل ۴۹ قانون اساسی منحصر به رسیدگی به اموال وابستگان رژیم سابق نباشد و براساس قانون، الحاق موادی به قانون اصل ۴۹ برای رسیدگی به اموالی که بعد از پیروزی انقلاب به‌صورت نامشروع کسب شده تجهیز شوند. امروزه قوه قضائیه صدها دکتر حقوق و قضات متبحر و سالم دارد که می‌توانند تحت یک مدیریت علمی و کارا، با تشکیل این دادگاه‌ها تعدیل ثروت را بر مبنای قانون و عدل و انصاف به منصف ظهور برسانند.

نایب فراموش کنیم نبود نظارت صحیح افراد سالم را به گمراهی می‌کشاند. امروز در دنیای متمدن با ایجاد سیستم‌های مالی و حسابرسی قابل کنترل جلوی سوءاستفاده از اموال عمومی گرفته فساد استفاده کنیم. خوشبختانه مطالعات گسترده‌ای توسط دانشگاه‌ها و خود قوه قضائیه در این ارتباط انجام شده که متأسفانه این مطالعات در انبارها و کتابخانه‌ها خاک می‌خورد. امید است با الگوبرگشتن از پیشوایان دینی و با استفاده از تجربیات جهانی بتوانیم با استرداد منابع ملی به خزانه عمومی، قدم مؤثری در مبارزه با فساد برداریم. دردم‌دیدهشت سال ۱۳۸۰ حضرت آیت‌الله خامنه‌ای فرمان مبارزه همه‌جانبه و سازمان‌یافته با مفاسد مالی و اقتصادی را خطاب به سران سه قوه صادر کردند؛ خوب است مسئولان دستگاه‌های مختلف گزارش بدهند و بگویند عملکردشان در این زمینه چه بوده است؟

هوکیل دادگستری و عضو هیئت‌علمی دانشگاه علوم‌وتحقیقات

ایران برای رأی‌دهندگان آمریکایی مهم است؟

اما در دوره ریاست‌جمهوری کنونی آمریکا گروه‌های متفاوت از نظر فکری به جان هم افتاده‌اند. ترامپ، جو بایدن را یک بی‌عرضه خطاب می‌کند. سران حزب دموکرات هم یکسره به‌دنبال آن هستند که مدرکی علیه ترامپ به دست آورند و او را از انتخاب‌شدن در دوره دوم محروم کنند. در درون حزب دموکرات هم مچ‌گیری رواج کامل دارد. رقبای نامزدی انتخابات در حزب دموکرات به‌جای اینکه توانایی خود را در حل مشکلات کشور به مردم حالی کنند، به جان هم افتاده و یکدیگر را نابود کرده‌اند؛ کاری که جمهوری‌خواهان آرزوی آن را داشتند. سرنوشت انتخابات آینده ریاست‌جمهوری آمریکا به‌دلیل کمترین نامزدی‌ها به دست یکدیگر قدری پیچیده شده، اگرچه شناسن دموکرات‌ها به‌دلیل افشاکاری‌های اخیر نسبت به ترامپ افزایش یافته است. مردم عادی آمریکا مانند سایر کشورها به مسائل بین‌المللی توجه زیادی ندارند، حتی قشر کم‌سواد آمریکایی شاید ندانند ایران کجاست؛ اما آمریکا همراه با هم‌یمانان اروپایی خود در بیشتر کشورهای خاورمیانه حضور نظامی دارد. سیاست جمهوری اسلامی موجب اتصال و اتحاد قدرت‌های بزرگ شرقی مانند چین و روسیه شده است. در ظاهر امر چنین پیداست که هم‌زامداران روسیه و هم چین از ثبات نسبی بیشتری نسبت به دولت آمریکا برخوردارند. دید پوئیتن با تجربه طولانی در نظام اطلاعاتی در آلمان شرقی و چندین سال زمامداری در روسیه پس از سقوط شوروی و قدرت دیدن رویدادهای پشت صحنه از دونالد ترامپ عمیق‌تر است. ششی جینینگ هم دست‌کمی از پوئتن ندارد؛ با این تفاوت که کشوری را اداره می‌کند که جمعیت آن چهار، پنج بار از آمریکا بیشتر است. ایران که جمعیتی بسیار کمتری از سه قدرت مورد اشاره دارد، به‌دلیل موقعیت سوق الجیشی ممتازی که در جنوب غربی آسیا دارد، می‌تواند در تجمیع قدرت‌های آسیایی و افزایش قدرت چین و روسیه در منطقه در برابر غرب نقش سازنده‌ای ایفا کند.

شرق؛ در بسته تأمین مسکن مجلس پیش‌بینی شده که دولت ظرف سه ماه پنجره واحد املاک ایجاد کند تا تمام فعالیت‌ها در بخش مسکن، در این پنجره واحد با صدور کد رهگیری انجام شود. به این ترتیب تمام معاملات، اعم از خرید و فروش و قراردادهای اجاره قابل نظارت و کنترل خواهد بود. این طرح هفته آینده در مجلس به صحن می‌رود. طرح تأمین مسکن پس از مصوبه دولت برای حمایت از مستأجران، دومین برنامه قوا در این بخش است. افزایش بی‌محابای قیمت مسکن و به دنبال آن نرخ اجاره‌بها، سبب شد تا مجلس و دولت تصمیم به ورود جدی به بخش مزبور بگیرند. ابتدا دولت مصوبه‌ای را ابلاغ کرد که براساس آن سقف افزایش قیمت اجاره در شهرهای مختلف تعیین شد و سپس مجلس برای تأمین مسکن ا فشار آسیب‌پذیر طرحی را آماده کرد. موضوع مهمی که این مصوبات خواهند داشت، بحث ضمانت اجرائی است که پیش‌بینی شده با ایجاد سامانه و راه‌اندازی پنجره واحد، ضمانت اجرائی طرح‌های مزبور به حداکثر برسد. اقبال شاکری، عضو کمیسیون

عمران و نماینده مردم تهران، ری و شمیرانات در گفت‌وگو با «شرق» جزئیات برنامه مجلس برای اجرای مصوبات را تشریح می‌کند.

کادولت برای حمایت از مستأجران، برای افزایش اجاره‌بها در شهرهای مختلف سقف تعیین کرده است. اما از آنجا که روابط بین مؤجر و مستأجر چندان قابل کنترل و نظارت نیست، این مصوبه نیازمند ضمانت‌های اجرائی است. مجلس برای لازم‌الاجراشدن این مصوبه چه اقدامی می‌تواند انجام دهد؟

ما باید کار را شروع کنیم. اگر با این نگرانی که مصوبات قابل اجرا نیست وارد فاز عملیاتی نشویم، قطعاً در حمایت از دهک‌های کم‌درآمد شکست خواهیم خورد. هیچ طرحی هم از ابتدا کامل نیست. اگر بتوانیم ۷۰ درصد موفقیت در اجرا داشته باشیم از نظر من موفقیت‌آمیز خواهد بود. در کنار این طرح هم می‌شود موضوع مالیات خانه‌های خالی و همین‌طور بسته تأمین مسکن مجلس را پیگیری کرد. این اقدامات شروع کار است و برای حمایت از گروه‌های آسیب‌پذیر و ایجاد شرایط مناسب برای خانه‌دارشدن آنها لازم است طرح‌ها مرحله به مرحله تکمیل شود. **کامجلس برای رفع این نقیصه‌ها چه اقدامی می‌تواند انجام دهد؟**

ما زمانی که کارها را مکانیزه و سیستمی نکنیم، رانت و فساد و دزدن قانون وجود خواهد داشت. هر چقدر به سمت هوشمندسازی حرکت کنیم، راه را بر افرادی که مایل نیستند فضا شفاف باشد می‌بندیم.

لازم است یک پنجره واحد الکترونیکی ایجاد شود تا تمام پروسه معاملات مسکن و زمین در این پنجره واحد انجام شود. این معاملات وقتی در سامانه درج و کد رهگیری برای آنها صادر شود، می‌تواند کاملاً قابل پیگیری و نظارت باشد. در ابتدا قطعاً بسیاری هم موافق ایجاد چنین سیستمی نخواهند بود و مانع‌تراشی‌هایی صورت خواهد گرفت؛ چراکه برخی تمایل دارند همچنان کارها دستی صورت بگیرد تا امکان دخل و تصرف در آن بالا بوده و کارها از نظارت دور باشد. اما لازم است دولت و مجلس اهتمام جدی در پیشبرد این برنامه‌ها داشته باشند. این اتفاق قدرتی را به مستأجران می‌دهد که مطالبه‌گری داشته باشند. همچنین شرایطی را برای نظم‌دهی به بازار املاک و مستغلات ایجاد می‌کند. هرچند ممکن است در ابتدا عده‌ای خارج از سیستم هم عمل کنند، اما باید به‌تدریج با اعمال قانون این نظم را فراگیر کرده و جا بیندازیم.

کاین پنجره واحد را چه کسی باید ایجاد کند؟

وزارت راه‌وشهرسازی باید ایجاد کند.

کسال‌هاست وزارت راه‌وشهرسازی قرار است سامانه‌ای ایجاد کند تا خانه‌های خالی شناسایی شوند تا دولت بتواند از آنها مالیات اخذ کند، ولی همچنان می‌بینیم که در مرحله ایجاد سامانه مانده‌ایم. فکر نمی‌کنید تعیین تنها یک تکلیف برای وزارت راه‌وشهرسازی نمی‌تواند چندان مؤثر باشد؟

موضوع قطعاً به این موضوع ورود خواهد کرد. ضمن آنکه پیش از آنکه وزارت راه‌وشهرسازی بخواهد سامانه را ایجاد کند، در بحث مالیات

اقتصاد

عضو کمیسیون عمران، برنامه مجلس برای ضمانت اجرای مصوبات را تشریح کرد

ایجاد پنجره واحد مسکن ظرف ۳ ماه

خانه‌های خالی ما با خوداظهاری سعی کردیم کار را پیش ببریم. چون کار بر مبنای خوداظهاری است، تمام وقت عدم ارائه اطلاعات با فردی است که اظهارات داشته است. در کنار آن دولت هم می‌تواند از طریق سامانه‌ها و ابزاری که در اختیار دارد، این اظهارات را راستی‌آزمایی کند. افرادی هم که در خوداظهاری اطلاعات درستی ارائه نکرده‌اند، مشمول جرائم می‌شوند. بنابراین خوداظهاری امکان دخل و تصرف در آن بالا بوده و کارها از نظارت دور باشد. اما لازم است دولت و مجلس اهتمام جدی در پیشبرد این برنامه‌ها داشته باشند. این اتفاق قدرتی را به مستأجران می‌دهد که مطالبه‌گری داشته باشند. همچنین شرایطی را برای نظم‌دهی به بازار املاک و مستغلات ایجاد می‌کند. هرچند ممکن است در ابتدا عده‌ای خارج از سیستم هم عمل کنند، اما باید به‌تدریج با اعمال قانون این نظم را فراگیر کرده و جا بیندازیم.

کاین پنجره واحد را چه کسی باید ایجاد کند؟
وزارت راه‌وشهرسازی باید ایجاد کند.

کسال‌هاست وزارت راه‌وشهرسازی قرار است سامانه‌ای ایجاد کند تا خانه‌های خالی شناسایی شوند تا دولت بتواند از آنها مالیات اخذ کند، ولی همچنان می‌بینیم که در مرحله ایجاد سامانه مانده‌ایم. فکر نمی‌کنید تعیین تنها یک تکلیف برای وزارت راه‌وشهرسازی نمی‌تواند چندان مؤثر باشد؟

موضوع دوم که باید لحاظ کرد، این است که ما دانش‌آموختگان آکادمیک بسیاری داریم که با ابزار و تکنولوژی روز آشنا هستند. اگر نخواهیم از تکنولوژی در بخش‌های مختلف استفاده کنیم و همچنان بر خودی خود انجام می‌شود.

موضوع دوم که باید لحاظ کرد، این است که ما دانش‌آموختگان آکادمیک بسیاری داریم که با ابزار و تکنولوژی روز آشنا هستند. اگر نخواهیم از تکنولوژی در بخش‌های مختلف استفاده کنیم و همچنان بر خودی خود انجام می‌شود.

احمد دنیانور، عضو هیئت‌مدیره انجمن فولاد، در گفت‌وگو با «شرق» درباره خروجی جلسه مجلس برای کاهش قیمت فولاد عنوان می‌کند: این دخالت نوعی به‌منظرگرفتن قواعد بازار و تلف‌کردن وقت و پول بیت‌الفاصل است. نمی‌توان جمعی خارج از بازار بنشینند و به روش صد سال پیش، بدون درنظرگرفتن علم اقتصاد، قیمت تعیین کنند. قیمت محصول با عرضه و تقاضا تعیین می‌شود و هیچ‌کس نمی‌تواند تحت قالب یک دستور، نرخ کالایی را که شاخص‌های مختلفی در تعیین آن دخالت دارد، تعیین کند. او اضافه می‌کند: وقتی کالایی بورسی است و بورس کشف قیمت می‌کند، چطور می‌توان برای آن تعیین قیمت کرد. این رفتار تلف‌کردن وقت است. دنیانور می‌گوید: واکنش بورس به قیمت‌گذاری دستوری این بوده که از صبح عرضه‌ها متوقف شده است، با توقف عرضه اگر هم معامله کنیم، به سمت ابطال می‌رود.

زبان‌دهش‌واحدهای فولادی

عضو هیئت‌مدیره انجمن فولاد با تأکید بر اینکه قیمت‌گذاری دستوری اقدامی اشتباه و محکوم به شکست است، یادآور می‌شود: با قیمت‌گذاری دستوری دو اتفاق رخ می‌دهد؛ یکی اینکه عده‌ای از شرکت‌های خصوصی از این دستورالعمل تبعیت نمی‌کنند. وقتی شرکت‌های خصوصی تبعیت نمی‌کنند، بازار به فضایی ملتهب تبدیل می‌شود اما در نقطه مقابل شرکت‌های دولتی از ترس جایگاه خود و نه تفکرات اقتصادی، از این دستور تبعیت می‌کنند. این رفتار منجر به زیان برای آن شرکت‌ها می‌شود. او اضافه می‌کند: به این ترتیب مثل سال ۸۶ که ما شرکت‌های فولادی در حتی سهمانی بسیاری داشتیم که با دستوری تعیین‌کردن قیمت‌ها تولید، درگیر زیان انباشته سنگین شدند و شرکت‌های سودده تبدیل به ساختارهای زیان‌ده و ورشکسته شدند، با دخالت دستوری جدید، همین بلا سر شرکت‌های فولادی خواهد آمد. دنیانور تأکید می‌کند: در حال حاضر زبان انباشته شرکت‌ها ناشی از دخالت دستوری دولت در بازار را نمی‌توان پیش‌بینی کرد، اما تعیین قیمت دستوری برای فولاد قطعاً عملی نیست.

توقف عرضه فولاد به دلیل عدم صدور بخش‌نامه

اگرچه دنیانور توقف عرضه فولاد در بورس را ناشی از جلسه نایب‌رئیس مجلس و وزیر صمت و تصمیم برای قیمت‌گذاری دستوری فولاد می‌داند، اما وحید یعقوبی، مدیر اجرایی انجمن فولاد، در گفت‌وگو با «شرق» عنوان می‌کند: عرضه فولاد در بورس ادامه دارد. البته عرضه شمش دیروز باید انجام می‌شد که این کار به دلیل اینکه منتظر یک بخش‌نامه از وزارت صمت هستیم، انجام نشد؛ زیرا این وزارتخانه باید که عرضه‌ها را ابلاغ کند و ارسال این ابلاغیه به هفته آینده موکول شده است. یعقوبی می‌گوید: تعیین کف

روش‌های سنتی پافشاری کنیم، تحصیل‌کردگان این حوزه چگونه از دانش خود استفاده کنند؟ وقتی کار را به سمت سیستمی ببریم، نسل جوان ما که نسلی دانش‌آموخته است، شغلی مناسب با جایگاه خود انجام خواهد داد، ما روش‌های جدیدی با عنوان مدل‌سازی اطلاعات ساختمان داریم که اگر ساخت‌وسازها را بر اساس این مدل انجام دهیم، انقلابی در این بخش ایجاد خواهد شد. شفافیت حتی در قرارداده‌ا، ساخت‌وسازها، طراحی معماری، تاسیسات، مکانیکی برقی و نما به حداکثر می‌رسد. در این صورت دانشجویان از اشتغال در این بخش لذت می‌برند؛ چون مطالبی که آموخته‌اند مورد استفاده قرار می‌گیرد.

کامجلس دقیقاً در طرح سامانه املاک چه کمکی به دولت می‌تواند داشته باشد؟ برای اینکه ضمانت اجرائی مصوبات افزایش یابد، مجلس چه ورودی می‌تواند داشته باشد؟

مجلس دو کار می‌تواند انجام دهد؛ اول مطالبه‌گری از دولت است؛ یعنی از وزارت راه‌وشهرسازی بخواهد که ظرف مدت سه ماه که در بسته تأمین مسکن مجلس آمده، این سامانه ایجاد شود. دوم هم نظارت است. خیلی از کارها نیازی به قانون ندارد؛ در حضور در جلسات کمیسیون و تعهدات فنی و اجرائی که داده می‌شود، کار انجام خواهد شد. لازم نیست حتماً برای هر اقدامی، قانون تصویب شود. در هر جلسه کمیسیون صورت‌جلسه‌ای تهیه می‌شود که در آن نسخه از آن به دولت داده می‌شود و پس از آن مجلس روی بندهای صورت‌جلسه و نحوه اجرای آن نظارت می‌کند. نظارت البته باید تخصصی باشد. اینکه نمایندگان بگویند سامانه چه شد و وزیر بگوید در حال انجام است، نمی‌تواند راهگشا باشد؛ باید برنامه زمان‌بندی ارائه شود و مجلس به شکل تخصصی و دقیق نظارت کند.

کبسته تأمین مسکن مجلس به ایجاد سامانه هم پرداخته است؟

بله. در این بسته تأمین یک میلیون واحد در سال به مدت چهار سال، با زمین رایگان یا ارزان و تسهیلات ارزان به میزان ۸۰ درصد قیمت، مصالح به قیمت رسمی و تسهیل تمام کارهایی که به سامانه مربوط می‌شود، پیش‌بینی شده است؛ مانند نظام‌مهندسی، صدور پروانه، بیمه و مالیات.

کبار مالیاتی این طرح برای دولت چقدر است؟

اصل قضیه تأمین مالی است که با حضور وزیر راه‌وشهرسازی در جلسات متعدد برآورد شده است. حساب خاصی در نظر گرفته شده که باید مدیریت تقاضا انجام اجرائی طرح به آن حساب واریز و ازسوی دولت هزینه می‌شود.

گزارش روز

چالش بی‌پایان سرمایه‌گذاری نازل و درآمد پایین در بخش کشاورزی

حمیدرضا زرنگار
یژوهشگر بخش کشاورزی و توسعه روستایی

● چندی قبل وزیر جهاد کشاورزی گفت: بخش کشاورزی با داشتن بیش از ۴.۳ میلیون نفر بهره‌بردار، دارای سهم هشت درصدی از تولید ناخالص داخلی یعنی حدود ۴۰ میلیارد دلار است. «کاظم خاوازی»، اول تیرماه در جلسه علنی مجلس شورای اسلامی با اشاره به اهمیت بخش کشاورزی در افزایش تاب‌آوری اشتغال‌زایی و پایداری محیط زیست افزود: با وجود نقش بی‌بدیل بخش کشاورزی در افزایش تاب‌آوری در مقابل تحریم‌ها و ارتقای رشد اقتصادی کشور در نبود درآمدهای نفتی، در سال‌های گذشته حداکثر سرمایه‌گذاری در این بخش هیچ‌گاه از پنج درصد بیشتر نبوده است. خاوازی گفت: سطح زیرکشت تولید زراعی کشور ۱۸.۵ میلیون هکتار و کل تولید ۱۲۴ میلیون تن است که تولیدات زراعی ۸۳.۵ میلیون تن آن را تشکیل می‌دهد. وضعیت کنونی معیشت و چالش فعالیت سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی برابندی از مجموعه تحولات اقتصادی، اجتماعی، زیست‌محیطی، اقلیمی، تاریخی و سیاسی است. کشاورزی ایران در صد سال اخیر در گذر از تحولات و دگرگونی‌های کلان ناشی از جابه‌جایی در ارکان سیاست و حکومت‌وری، تغییرات در شیوه‌ها و بنیان‌های تسلسل و اداره راضی، نحوه تعاملات نظام‌های مسلط سیاسی با اقتصاد جهانی، تغییرات کلان اجتماعی و جمعیتی، تحولات فناوری، تغییرات اقلیمی و بالاخره تحولات ناشی از بهره‌رداری بسار از منابع آب و خاک در مسیر پایداری و بقای خود همواره با چالش‌های اساسی روبرو بوده است. این چالش‌ها می‌توانند توان و استعداد بخش کشاورزی را در ایفای نقش تعیین‌کننده در اقتصاد ملی و امنیت غذایی محدود و محدودتر کنند؛ برای مثال در عرصه کلان اقتصادی و نظام مالی و برنامه‌ریزی، از سال ۱۳۵۲ تا سال ۱۳۸۳ سهم بخش کشاورزی از تشکیل سرمایه ناخالص کل به‌طور متوسط ۴.۲ درصد و دامنه تغییرات آن بین ۳.۸ تا ۴.۶ درصد بود. درحالی‌که در این دوره میانگین سهم ارزش افزوده بخش مذکور در کل اقتصاد ۱۲.۹ درصد بوده است. به‌علاوه متوسط شاخص تشکیل سرمایه ناخالصی به ارزش افزوده در بخش کشاورزی در آن دوره ۱۱.۶ درصد و در کل اقتصاد ۳۳.۷ درصد بود. این ارقام بیانگر قلت سرمایه‌گذاری در بخش یادشده از یک سو و توزیع ناموزون سرمایه بین بخش‌های مختلف اقتصادی از سوی دیگر است. به عبارت دیگر با وجود افزایش سهم و اهمیت بخش کشاورزی در اقتصاد کشور، این بخش از منابع سرمایه‌ای کمتری بهره جسته است. با وجود دورنمای مثبت بخش کشاورزی بر اساس یک تحلیل عمومی درباره سوابق سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی، کشور،

متوسط رشد سالانه تشکیل سرمایه بخش کشاورزی از ۱۳۳۹ تا ۱۳۹۱ برابر با ۸.۵ درصد بوده است (و این در حالی است که متوسط رشد سالانه تشکیل سرمایه کل اقتصاد از ۱۳۳۹ تا ۱۳۹۱ برابر با ۶.۳ درصد بود). گفتنی است که متوسط سهم بخش کشاورزی از موجودی سرمایه خالص کشور در دهه ۱۳۷۰، ۱۳۷۰ دهه ۱۳۸۰، ۳.۶ درصد و دهه ۱۳۹۰، ۴.۱ درصد بوده است، همچنین آمار نشان می‌دهد متوسط رشد سالانه موجودی سرمایه بخش کشاورزی از ۱۳۵۴ تا ۱۳۹۱ برابر با ۵.۱ درصد است، درحالی‌که متوسط رشد سالانه موجودی سرمایه کل اقتصاد در فاصله همین سال‌ها برابر با ۴.۶ درصد است. بررسی‌ها نشان می‌دهد که در سال ۱۳۹۰ سهم بخش کشاورزی از کل تسهیلات پرداختی کل بانک‌ها، ۸/۶ درصد، سال ۱۳۹۱، ۹ درصد، سال ۱۳۹۲، ۹.۴ درصد و سال ۱۳۹۳، ۷.۵ درصد بوده است. با وجود اهمیت بخش کشاورزی در تأمین امنیت غذایی بر مبنای نتایج بررسی‌های موجود سهم بخش کشاورزی از سرمایه‌گذاری کل کشور در دوره ۱۳۵۰-۱۳۸۶ به قیمت‌های ثابت نشان داد که این شاخص به‌طور متوسط در دوره ۲۶ساله ۴.۳ درصد و نرخ رشد سالانه آن نزدیک به صفر و در حدود ۰.۰۷ درصد بوده است. رشد سالانه این شاخص در ۱۶ سال از ۱۶ سال مذکور، منفی بوده است. محاسبه رابط مبادله و کمک بر بخش اقتصادی به سایر بخش‌های اقتصادی با استفاده از تفاوت سهم هر بخش از ارزش افزوده و سرمایه‌گذاری کل در چند دهه گذشته، ثابت می‌کند که بخش کشاورزی نسبت به سایر بخش‌های اقتصادی در برنامه‌های اول تا چهارم توسعه رابط مبادله مثبت بیشتری داشته است.

بررسی کلی این شاخص در ده نهم نیز نشان داد که همواره سهم کشاورزی در ارزش افزوده کل بسیار بزرگ‌تر از سهم این بخش از سرمایه‌گذاری کل است، محدودیت‌های سرمایه‌ای، اعتباری، کمبود نقدینگی و سرمایه در گردش ازجمله تنگنایهای اساسی بخش کشاورزی است (رحیمی‌سوره، ۱۳۹۱، وضعیت سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی و روستایی و مقایسه با سایر بخش‌ها). ضمن آنکه سهم اعتبارات بخش کشاورزی از کل اعتبارات دولت در طول سال‌های برنامه‌های اول تا چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی به استثنای سال‌های ۱۳۷۹ و ۱۳۸۰ روندی نزولی داشته است و از حدود ۹ درصد در سال ۱۳۶۸ به حدود ۲ درصد در سال ۱۳۸۶ کاهش یافت. در سال ۱۳۹۳ نیز رشد ۷.۵درصدی تولیدات را نسبت به سال ۱۳۹۲ و ارزش افزوده ۳۰.۸درصدی (نسبت به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۸۳) داشته‌ایم.

ادامه در صفحه ۵